

4

פרק רביעי

קונדוליסה רייס זה לא סוג של אורז
לכל איש יש שם שהוא רוצה שיזכרו ויכבדו.

לפני שנלמד מגוון שיטות לקשור שם לאדם, בואו נפתור קודם בעיה אחת רצינית. אני מדבר על הקלות שבה אנו מתייחסים, כלומר לא מתייחסים, לשמו של אדם.

בספרו רב המכר של אומברטו אקו "שם הוורד" מסופר על נזיר שגילה חיבה רבה לבחורה יפה שהתגוררה בסביבת המנזר. עלילת הספר מפותלת ומותחת, והיא מסתיימת בנימה עצובה. הנזיר החכם מת בלי לדעת את הדבר החשוב והמתבקש ביותר, כפי שנכתב במשפט האחרון של הספר: "מעולם לא ידע את שמה של הוורד".

אם רק היה שואל!

שמו של אדם הוא הדבר החשוב והיקר לו ביותר. הצליל הנעים והערב ביותר לאוזנו. כל שם ניתן לאדם מסיבה מסוימת ובמחשבה תחילה, בין אם לצורך הנצחת קרוב משפחה, דמות מפורסמת או שצליל השם ומשמעותו מצאו חן בעיני ההורים.

ובכל זאת, מה מועטה התייחסותנו לשמו של מוכר חדש באותו הרגע שבו נשמע אותו לראשונה. אין זה ממש חשוב לנו, אם באירוע של כנס המפיצים האזורי לבחור שזה עתה הכרנו קוראים יוסף, שלמה או אלפרד... העיקר שלא יפריע לנו להתקדם לעבר בר המשקאות.

בסדנאות אני מבקש מאנשים לספר קצת על שמם, ולעתים מתגלים סיפורים מופלאים סביב מתן השם.

בחורה ישראלית בשם 'שלי' סיפרה שהוחלפה בטעות בבית החולים, וכשנתגלתה הטעות אמה החליטה לקרוא לה 'שלי' - שיהיה ברור מעתה ואילך למי היא שייכת.

בסדנה בתאילנד בחור אמריקאי בשם 'האל' הדהים אותנו כאשר סיפר שנולד בשם 'הל' (HELL 'גיהנום' באנגלית). אביו, שעזב את הבית בהיותו בן שנה, השתייך לחבורת האופנוענים 'מלאכי הגיהנום' והוא שבחר בשם הזה. לקח לאמו שנה וחצי "להתעשת" ולשנות את השם לאחר הפרדה מהאב... טוב שכך.

לא רק האל נולד בשם יוצא דופן. רבים וטובים שינו את שמם מתוך בחירה על מנת לשנות את מזלם, כדי שישמע בימתי יותר או בכדי להטביע את חותמם על הנתון האישי ביותר שבבעלותו.

מכירים את שאהין פארוז?
נראה שכן, אך רוב הסיכויים שאתם מכירים אותה בשמה הבימתי - ריטה (קליינשטיין).
ומה לגבי גורדון סאמנר? בעצם... סטינג.

הנה עוד כמה אנשים מפורסמים ששינו את שמם.

שם ידוע	שם מקורי
בריד'יט ברדו (שחקנית)	קאמיל ז'אוול
סטאלין (דיקטטור)	יוסף ג'וגאשווילי
וודי אלן (במאי ושחקן)	אלן סטיוארט קוניגסברג
וופי גולדברג (שחקנית)	קרן ג'ונסון
רספוטין (מאהב רוסי)	גרגורי נוביק
מוחמד עלי (מתאגרף)	קסיוס קלי
פלה (כדורגלן)	אדיסון דו נסימנטו
ביל קלינטון (נשיא ארה"ב)	וויליאם ג'פרסון בליית'
דוד בן גוריון (ראש ממשלת ישראל)	דוד גרין
מיסטר אד (סוס אמריקאי מפורסם)	במבו הרווסטר

ואפילו כמה חברות שינו את שמן:

שם נוכחי	שם מקורי
LG	Lucky Goldstar
Google	Backrub
Nintendo	Marafuku Comp
Yahoo	Jerry's Guide
Pepsi Cola ¹	Brad's Drink

¹ <http://www.famousnamechanges.net>

קיימים גם אנשים אשר לא טרחו לשנות את השם המוזר שקיבלו בילדותם, עובדה שלא
מנעה מהם להצליח:
כלב בן יפונה
חולדה הנביאה
תחת (מצאצאי קהת)
כנען בננה (הנשיא הראשון של זימבבואה)
קונדוליסה רייס (שרת החוץ האמריקאית, ששמה נגזר מן המונח האיטלקי Condolcezza
- "להתנגן ברכות")
וארבעת ילדיו של הזמר פראנק זאפה:
.Dweezil, Ahmet Emuukha Rodan, Moon unit, Diva magika Zappa

שמות שכאלה קל לזכור בהיותם יוצאי דופן.
ובכל זאת, רוב השמות שאותם אנו נדרשים לזכור נדושים ונוטים לחזור על עצמם (יצחק,
אבי, כהן, לוי, SMITH), או בלתי מובנים:
"לא רק שהם נראים אותו דבר, גם השם שלהם נשמע אותו דבר ובלתי ניתן להיגוי... צ'אנג,
וואנג, פאנג וכו'."

מעניין הדבר, כי דיפלומט יפני שעמו שוחחתי שטח בפניי את הקושי להבדיל בין "כל השמות
המערביים האלה" שנשמעים לו אותו דבר.
"איך מבדילים בין לארי, הארי, הנרי, הארווי והארולד?" שאל בייאוש.

לכל אדם ולכל שם יש משמעות!
בקשו ממר וואנג או מגברת יושימוטו להסביר לכם את משמעות השם!

קיימת חשיבות רבה ללימוד משמעות שמות מתרבויות שונות.

בייקר חסר משמעות לסינים כמו שוואנג או וואי (WEI) חסר משמעות עבור אירופאים.
אך אם נדע שפירוש השם וואי הנו "איתן" ומשמעות השם וואנג הנה "אורכיזאה", יהיה לנו קל
יותר להבדיל בין השמות ולזכור אותם. פתאום לשם יש משמעות, משהו שאפשר לדמיין.

השם ההודי דיפאק (כמו זה של המורה הרוחני דיפאק צ'ופרה) משמעותו "אור".

וולפנג הגרמני אינו חבורה של זאבים (Wolf-gang), אלא "שביל הזאב".

הידעתם ששם המשפחה העברי בוזגלו נגזר מהביטוי "בוזו והוגלו"?

הנה פירוש שמם של כמה שמות רוסיים נפוצים:
לב (לב טולסטוי) - "אריה".
ארקדי (ארקדי גאידמק) - נגזר מהמילה היוונית ארקטוס, ופירושה "דוב".
סטניסלב - "עומד בפאר"
ולדימיר - "שליט גדול".
נטשה - נגזר מהשם 'נטלי' - "יום חג המולד" בלטינית (Domini Natale)
אולגה - נגזר מהשם הנורווגי 'הלגה' - "קדושה", "מבורכת".

המלצתי לאנשי העסקים שביניכם, בעלי קשרי עבודה עם סינים, הודים, רוסים או איסלנדים..
(טוב, לאף אחד אין קשרי עבודה עם איסלנדים) - הקדישו חצי שעה לקרוא על ההיסטוריה,
המקור והמשמעויות השונות של שמות האנשים שעמם יש לכם קשרי עבודה.
לימוד משמעות השם לא רק יקל על זיכרוכם, אלא גם יאפשר לכם להפגין ידע אישי
בפגישה הבאה. אין אדם שלא יעריך ויתרגש מהעובדה שעמלתם וטרחתם לבדוק את מקור
שמו ואת המשמעות שהוא נושא.

הערה: לערכה זו מצורף ספרון השמות הפופולרים בעולם ומשמעותם.

לאחר מכן נהפוך את צירוף הצלילים היוצר את השם לדבר בעל משמעות עבורנו. הדרך
הטובה ביותר לעשות זאת היא על ידי אסוציאציות לשמות של אישים מוכרים או למילים
הדומות בדרך הגייתן.
הנה כמה דוגמאות:
ביל - יכול להזכיר את ביל קלינטון או באפלו ביל.
הירושי - יכול להזכיר לנו את הירושימה או את המילה HERO באנגלית.
צ'ארנקיאט (שם תאילנדי) יכול להזכיר לנו את צ'ארינג קרוס בלונדון.
פיליפ - יכול להזכיר את הנסיך פיליפ או חברת פיליפס.
בלומה - יכול להזכיר לנו מישהי עם בולמיה... או פלומה.
דודי - דוד שמש.

שמות משפחה צפויים לאותו 'גורל', גם איתם אפשר לשחק את משחק האסוציאציות:
בלומברג - הר פורח
בניזרי - בן של נזיר
ארצי'בלד - בלדה של שלמה ארצי. ארצי-בלד
סלומון - דג סלומון
פדרמן - איש שולח פדקס או שם פודרה (פדר-פודרה) או שהוא בכלל
איש הנוצות - Feather.

כך גם יכול "טהר עבאסי" להפוך לנגן גיטרה **בס טהור** (טהר - טהור, עבאסי - בס),
אוליביה מרטינז - לשתיין החובב **מרטיני** עם זיתים (**Olive**).
שימרית אורגיל אוהבת **שמרים בעגילים אורגנליים** בלבד,
ואלכסנדר אופנהיים, הלא הוא אלכסנדר הגדול מדווש על **אופניים**.

לאחר שהשתעשענו קמעה, בואו נהיה תכליתיים וניישם בפועל את מה שלמדנו.